16.10.2023
LAUSUNTO

*Sivistysvaliokunnalle*

# *Sanaston lausunto hallituksen esityksestä laiksi tekijänoikeuslain muuttamisesta (HE 46/2023 vp)*

Kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö Sanasto ry, Sanasto rf (jäljempänä Sanasto) kiittää mahdollisuudesta lausua e-aineistojen kirjastokäytön korvaamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. Sanasto on valtakunnallinen kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö, joka valvoo kirjallisuuden tekijöiden oikeuksia ja etuja. Edustamme yli 16 000 kirjallisuuden tekijää. Sanaston jäsenjärjestöjä ovat Finlands svenska författareförening rf, Suomen Kirjailijaliitto ry, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry sekä Suomen tietokirjailijat ry.

## *Sanaston pääviestit*

1. *Korvaus e-kirjojen ja e-äänikirjojen kirjastokäytöstä tulee teosten ja niiden tekijöiden yhdenvertaisen kohtelun vuoksi ulottaa myös käyttökertoina tilastoitavien e-kirjojen ja e-äänikirjojen käyttöön ml. verkkokirjahyllyissä olevat teokset. Miljoonan euron määräraha on mitoitettu kattamaan sekä yleisten kirjastojen että korkeakoulukirjastojen kaikki kirjallisuuden e-käyttö.*

2. *Laki on vanhentunut jo syntyessään, jos se ei ota huomioon kaikkia kirjastoissa jo nyt yleistyneitä sähköisiä kirjallisuuden käyttötapoja. Hallituksen esitykseen sisältyvä pykäläesitys ei vaadi muutoksia verkkokirjahyllyjen ottamiseksi mukaan korvauksen piiriin, sillä pykälä kattaa nykyisessä sanamuodossaan myös verkkokirjahyllykäytön.*

3. *Sanasto kannattaa kaikkien luovan alan tekijöiden tulojen kehittämistä, mutta tekijänoikeuslakiin kirjattavan korvausoikeuden on oltava oikeudenmukainen ja pitävästi perusteltavissa. Uudelle edunsaajaryhmälle eli äänikirjan lukijoille esitetty korvausoikeus poikkeaa kirjastokäytön korvaamisen aiemmasta käytännöstä. Valtion talousarviossa korvaus on osoitettu tekijänoikeudella suojattujen teosten tekijöille, ei kirjallisten teosten suullisille esittäjille. Kirjallisuuden tekijät ja äänikirjan lukijat eivät ole keskenään samassa asemassa äänikirjan lukijoiden eritasoisen työpanoksen ja tästä johtuvan erilaisen tekijänoikeudellisen aseman sekä erilaisen ansaintamallin vuoksi. Uuden edunsaajaryhmän eli äänikirjan lukijoiden korvausoikeudelle ole esitetty pitäviä perusteluita.*

   *Tämän vuoksi Sanasto esittää äänikirjalukijoiden oikeutta korvaukseen poistettavaksi esityksestä.*

## *1. Lainauskorvauksen tarkoituksenmukaisuudesta ja esityksen perusteluista*

E-kirjojen ja e-äänikirjojen kirjastokäyttöä koskevasta korvauksesta on päätetty säätää, koska kirjastojen asiakaskäyttö on muuttunut. Hallituksen esityksessä korvausta kirjastojen e-käytöstä on perusteltu seuraavasti: ”Kirjastojen asiakaskäytön siirtyessä yhä enemmän e-aineistoihin, jolloin teosten tekijöiden lainauskorvaukset pienenevät, on perusteltua ja kohtuullista ulottaa vastaava korvaus myös e-kirjojen ja e-äänikirjojen käyttämiseen.” Lainauskorvausta fyysisten teosten lainoista maksetaan teosten tekijöille eli kirjailijoille, kääntäjille, kuvantekijöille ja musiikintekijöille. Lainauskorvauksen taloudellinen merkitys on suurin kirjailijoille ja kääntäjille, sillä esimerkiksi yleisistä kirjastoista tehdyistä lainoista lähes 90 % on nimenomaan kirjoja. Lainauskorvausta ei makseta fyysisten äänikirjojen lukijoille, sillä heidän työpanokselleen ei synny tekijänoikeutta. Lainauskorvaukseen oikeutettuja ovat ainoastaan ne henkilöt, joille muodostuu teokseen tekijänoikeus, kuten hallituksen esityksen perusteluosiossakin mainitaan.

Esityksen mukaisesti nyt tavoitteena on mahdollistaa tekijöille nykyistä lainauskorvausta vastaava korvaus kirjojen ja äänikirjojen sähköisessä muodossa tapahtuvasta kirjastokäytöstä. Esityksen mukaan ”Uuden e-kirjoja ja e-äänikirjoja koskevan korvauksen piirissä olisivat nykyisen lainauskorvauksen piirissä olevia kirjoja ja äänikirjoja vastaavat e-kirjat ja e-äänikirjat ja niihin sisältyvät teokset ja tekijät sillä poikkeuksella, että uusi korvaus ehdotetaan maksettavaksi myös e-äänikirjojen lukijoille”. Toisaalta hallituksen esityksen mukaan ”Pykälän soveltamisalaan ei kuuluisi ns. verkkokirjahyllypalvelun käyttö kirjastoissa”. Verkkokirjahyllyissä eli sähköisissä teoskokoelmissa on tarjolla sähköisesti nimenomaan niitä teoksia, jotka ovat painetussa muodossa lainauskorvauksen piirissä, ja niiltä tekijöiltä, jotka ovat lainauskorvausta näistä teoksista aikaisemmin saaneet.

Samaan aikaan, kun osa kirjallisuuden käytöstä on lainauskorvauksen idean ja hallituksen esitykseen kirjattujen perusteiden vastaisesti rajattu korvausoikeuden ulkopuolelle, esityksessä ehdotetaan korvausoikeutta uudelle edunsaajaryhmälle eli äänikirjan lukijoille. Äänikirjan lukijoiden oikeutta korvaukseen ei ole perusteltu asianmukaisesti. Hallituksen esityksen mukaan ”laajennus ehdotetaan tehtäväksi äänikirjojen suosion räjähdysmäisen kasvun vuoksi” ja ”lisäksi ehdotetun laajennuksen perusteena on, että äänikirjoja ei olisi olemassa ja kirjastokäytössä ilman teoksen suullista esitystä ja teoksen lukijan panostusta.”

Kirjastoissa on ollut vuosikymmeniä saatavana fyysisiä äänikirjoja. Äänikirjojen kuuntelu on viime vuosina alkanut siirtyä sähköiseen formaattiin, mutta äänikirjojen kokonaislainamäärässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Suosion räjähdysmäinen kasvu on tapahtunut pääasiassa kaupallisissa lukuaikapalveluissa (esim. BookBeat). Uudelle edunsaajaryhmälle luotavan kirjastokäytön korvausoikeuden perusteena ei voi olla vain suosio – varsinkaan kaupallisissa palveluissa. Äänikirjan lukijat eivät ole teosten tekijöitä, ja he saavat aikaa ja työmäärää vastaavan palkkion teosten lukemiseen käyttämästään ajasta, toisin kuin näiden teosten kirjoittajat.

Esityksessä on lisäksi mainittu, että e-äänikirjaa ei olisi ilman äänikirjan lukijaa – tämä on totta, mutta täysin samoin voidaan sanoa myös muiden, ei sisällön tuottamiseen osallistuvien tahojen, kuten tuottajan, kustannustoimittajan ja ääniteknikon työpanoksesta, sillä myöskään ilman heitä ei e-

äänikirja valmistu. Kaikesta tästä huolimatta äänikirja on ensisijaisesti olemassa siksi, että joku on kirjoittanut tarinan ja sisällön – äänikirjaa kuunnellaan aina sen sisällön ja tarinan vuoksi.

Äänikirjan lukijoille ei synny tekijänoikeutta kirjalliseen teokseen – tekijänoikeus kirjallisesta teoksesta kuuluu kirjailijalle ja kääntäjälle. Lukijoiden panos ei ole yhtä merkittävä ja yhtä paljon työtä vaativa kuin tekijöiden (kirjailijoiden ja kääntäjien) panos. Tämän vuoksi myöskään opetus- ja kulttuuriministeriön asettama selvityshenkilö, hovioikeudenneuvos Kristiina Harenko ei selvittäessään yleisten kirjastojen e-aineistojen käytön korvaamista suositellut korvausoikeuden myöntämistä äänikirjan lukijoille. Äänikirjan lukijoille ei ole ehdotettu korvausoikeutta myöskään fyysisistä äänikirjoista, joita lainataan yleisistä kirjastoista lähes saman verran kuin e-äänikirjoja (fyysisiä äänikirjalainoja lainattiin vuonna 2022 noin 750 000 kertaa, e-äänikirjalainoja tehtiin noin 860 000).

## *2. Verkkokirjahyllyjen tulee olla kirjastokäytön korvaamisen piirissä*

Yleisissä kirjastoissa e-kirjojen ja e-äänikirjojen käyttömäärät ovat kasvaneet fyysisten kirjalainojen määrän pysyessä entisellä tasollaan. Korkeakoulukirjastoissa siirtymä sähköiseen asiakaskäyttöön on ollut kokonaisvaltaisempaa: pelkästään vuosina 2020–2022 fyysisten lainojen määrä on laskenut 3,8 miljoonalla lainalla käyttäjien siirryttyä käyttämään esimerkiksi kurssikirjoja nk. verkkokirjahyllyjen eli sähköisten teoskokoelmien kautta. Monet korkeakoulukirjastot ovat myös siirtyneet hankkimaan teokset ensisijaisesti sähköisessä formaatissa. E-aineistojen käytön lisääntyessä etenkin korkeakoulukirjastosta lainattujen teosten tekijä on entistä harvemmin oikeutettu korvaukseen teostensa käytöstä, vaikka niiden käyttö ei ole tosiasiallisesti vähentynyt.

### *Yhdenvertainen kohtelu*

Sanasto pitää erittäin tärkeänä sitä, että myös kaikki korkeakoulukirjastoista saatavat e-kirjat ja e-äänikirjat ovat yhdenvertaisesti korvauksen piirissä. Erityisesti korkeakoulukirjastoille on tyypillistä, että e-kirjat ovat saatavilla verkkokirjahyllyssä eli sähköisessä teoskokoelmassa, johon kirjasto on hankkinut lisenssillä käyttöoikeuden.

Vuonna 2022 korkeakoulukirjastoista tehtiin "perinteisiä" e-lainoja Ellibsin kautta noin 520 000, muilta osin käyttö on siirtynyt verkkokirjahyllyihin. Oletettavaa on, että kehitys jatkuu saman suuntaisena, ja fyysisten teoskappaleiden kokonaislainamäärät tulevat laskemaan entisestään, kun kurssikirjallisuus siirtyy kokonaan korkeakoulukirjastojen hyllyiltä sähköiseen muotoon. On tärkeää huomata, että verkkokirjahyllyihin siirtynyt e-teosten käyttö ei ole uutta kirjastokäyttöä vaan samaa käyttöä ja samoja teoksia, jotka ovat aiemmin kuulunut fyysisten teoslainojen ja fyysisten teosten lainauskorvauksen piiriin. Hallituksen esityksessä on ehdotettu rajausta, joka arvottaa teoksia sen mukaan, minkä kirjaston tarjoaman palvelun kautta käyttäjä teosta lukee. Jos sama teos olisi saatavilla e-kirjana yleisessä kirjastossa ja korkeakoulukirjastossa verkkokirjahyllyn kautta, vain ensimmäiseksi mainittu kerryttäisi tekijälle korvausta.

Uutta korvausta on esitetty säädettäväksi nimenomaan siksi, että tekijälle voidaan korvata teknologisen kehityksen myötä teoksen ilmaisesta käyttämisestä aiheutuvaa tulonmenetystä. Juuri tämän korvauksen luonteen vuoksi kirjaston uusien asiakaskäytön muotojen tulee olla korvauksen piirissä. Myös verkkokirjahyllykäytössä on kyse aiemmin fyysisinä teoskappaleina lainattujen teosten

sähköisestä kirjastokäytöstä. Lukipa käyttäjä teoksen e-kirjana yleisen kirjaston kokoelmasta tai e-kirjana verkkokirjahyllyn kautta, lopputuloksessa ei ole eroa: esimerkiksi opiskelija käyttää kirjaston vastikkeetta asiakkaidensa saataville saattamaa teosta (kurssikirjaa) juuri tarvitsemassaan määrin. Tekijän näkökulmasta molemmissa tapauksissa teos on saatavilla vastikkeetta kirjaston kautta.

Teoksia ja niiden tekijöitä tulee kohdella yhdenvertaisesti. Eduskunta on myöntänyt e-lainauskorvausmäärärahan kattamaan e-kirjojen ja e-äänikirjojen käytön sekä yleisissä kirjastoissa että korkeakoulukirjastoissa. Korkeakoulukirjastoista lainataan pääosin kirjallisuutta, jota yleisistä kirjastoista lainataan vähemmän. Kun korkeakoulukirjastojen asiakkaat käyttävät teoksia pääsääntöisesti verkkokirjahyllyjen kautta, todellisuudessa korkeakoulukirjastoissa tapahtuva käyttö ei kerrytä tekijöille korvauksia. Jos korkeakoulukirjastojen verkkokirjahyllyjä ei oteta korvauksen piiriin, näiden teosten kirjoittajat asetetaan merkittävästi muita kirjallisuuden tekijöitä heikompaan asemaan.

### *Lisenssit ja verkkokirjahyllyt terminologiana*

Kirjastojen kautta käytettävissä olevien e-kirjojen ja e-äänikirjojen käyttö perustuu kirjastojen hankkimiin lisensseihin, joissa määritellään teosten käyttöehdot. Näihin lisenssisopimuksiin perustuvasta e-kirjallisuuden käytöstä osa tilastoidaan lainoina ja osa käyttökertoina (korkeakoulukirjastojen verkkokirjahyllyt sekä osa yleisten kirjastojen e-äänikirjoista). Tilastointitavasta riippumatta kyse on kuitenkin e-kirjojen ja e-äänikirjojen kirjastokäytöstä. Tästä syystä verkkokirjahyllyjä ei ole tarpeen mainita hallituksen esitysluonnoksen perustelutekstissä erikseen. Laissa ei ole mielekästä säätää yksityiskohtaisesti yksittäisestä teknisestä toteutusratkaisusta, vaan olennaista on se, että käyttö perustuu kirjaston hankkimaan lisenssiin.

### *Käyttötilastot ja korvauksen tilittäminen*

Fyysiset kirjastolainat tilastoidaan tekijänoikeudellisesti määriteltyinä lainoina. Osa e-teosten käytöstä tilastoidaan “e-lainoina”, osa e-äänikirjoista ja verkkokirjahyllykäyttö tilastoidaan käyttökertoina. Molemmissa käyttöaika on rajoitettu: “e-lainana” teos on asiakkaan käytettävissä rajoitetun ajan, esim. 2 viikkoa kerrallaan, ja verkkokirjahyllyssä teos on asiakkaan käytettävissä rajoitetun ajan, esim. 2 tuntia kerrallaan. Tilastointitavasta huolimatta teos on kirjaston asiakkaan käytettävissä rajoitetun ajan.

Kristiina Harenko antoi selvityksessään suosituksen selvittää korkeakoulukirjastojen erilaisia e-käytön malleja tarkemmin. Sanasto on selvittänyt sekä e-kirjojen että verkkokirjahyllyissä olevien e-kirjojen käyttöä ja valmistellut laskennallisen tilitysmallin tämän käytön korvaamiseksi. Sanastolla on täysi valmius alkaa tilittää kirjastojen hankkimiin lisensseihin perustuvaa, teosten käyttökertoina tilastoitavaa e-kirjojen ja e-äänikirjojen käyttöä (mm. verkkokirjahyllyt). Käytännössä tilittäminen toteutettaisiin siten, että tietty osuus (esim. 20 %) e-lainauskorvausmäärärahasta osoitetaan käyttökertoina tilastoitavan e-aineiston käytön korvaamiseen, ja tämä osuus jaetaan tekijöille toteutuneiden käyttökertojen suhteessa. Jakamalla e-lainauskorvausmäärärahan tietty osuus e-aineistojen toteutuneilla käyttökerroilla, saadaan ns. käyttökertakohtainen senttimäärä, esim. 2 senttiä. Fyysisten teoslainojen ja lainoina tilastoitavien e-teosten senttimäärä vaihtelee vuosittain, esim. 31 senttiä vuonna 2023. Tällöin laskennallisesti 15 käyttökertaa eli rajoitettuna käyttönä 30 tuntia käyttöä vastaisi yhtä lainakertaa. Laskentatapa vastaa lainauskorvausmäärärahan jakamista fyysisten teosten kunakin vuonna toteutuneelle lainamäärälle. Käyttökertoihin perustuva tilitys sopeutuu kulloinkin käytettävissä olevaan määrärahaan vastaavasti kuin fyysisten teoslainojen tilitys.

**Käyttökertoina tilastoitavien e-kirjojen ja e-äänikirjojen käytön ottaminen korvauksen piiriin ei edellytä e-lainauskorvausmäärärahan korottamista, sillä myös korkeakoulukirjastojen e-käytön korvaaminen on huomioitu lainauskorvausmäärärahan mitoittamisessa (1 miljoona euroa).**

## *3. Äänikirjan lukijoiden oikeus korvaukseen ei ole perusteltu*

Hallituksen esityksessä on ehdotettu, että äänikirjojen lukijat otetaan uuden korvauksen piiriin. Sanasto kannattaa kaikkien luovan alan tekijöiden tulojen kehittämistä, mutta tekijänoikeuslakiin kirjattavan korvausoikeuden on oltava oikeudenmukainen ja pitävästi perusteltavissa. Tällaisia perusteluja äänikirjan lukijoita koskevan korvausoikeuden lisäykselle ei ole esitetty.

### *Tekijänoikeus ja lähioikeus korvauksen perusteena*

Äänikirjan lukijalla on oma roolinsa äänikirjan valmistumisessa, mutta äänikirjan lukijan työpanos ei ole samaistettavissa kirjan kirjoittajan tai kääntäjän työpanokseen, sillä lukija ei osallistu sisällön tuottamiseen. Kirjan kirjoittajalla on tekijänoikeus teokseensa, ja kirjan kääntäjällä on itsenäinen tekijänoikeus jälkiperäisteokseensa. Teoksen äänikirjaksi lukeva henkilö on tekijänoikeuslain mukainen esittävä taiteilija, kun hän esittää kirjallisen teoksen. Näin ollen äänikirjan lukijan panos nauttii lähioikeussuojaa. Myös tekijänoikeusneuvosto on lausuntokäytännössään (TN 1987:18) todennut, että äänikirjan lukija on tekijänoikeuslain 45 §:n mukainen esittävä taiteilija. On epäjohdonmukaista, jos äänikirjan lukijan suullinen esitys, jolle ei ole asetettu vastaavia omaperäisyysvaatimuksia, asetetaan saman korvauksen piiriin kuin kirjailijan tai kääntäjän itsenäinen ja omaperäinen henkisen luomistyön tulos.

### *Kirjallisen kulttuurin edistäminen korvauksen perusteena*

Lainauskorvauksen tarkoitus on korvata teosten vastikkeettomasta kirjastokäytöstä aiheutuvaa tulonmenetystä tekijälle. Lisäksi lainauskorvaus on perinteisesti ollut kirjallisuuden tekijöille tärkeä toimeentulon lähde, joka mahdollistaa sen, että kirjallisuuden tekijät voivat elättää itsensä luovalla työllään ja kirjoittaa yhä uusia teoksia. Myös uuden korvauksen tarkoituksena on lainauskorvauksen tapaan korvata tekijöille tulon menetystä kirjallisuuden sähköisestä kirjastokäytöstä.

E-äänikirjojen suosio kaupallisissa palveluissa, kuten BookBeatissä, ei ole peruste uuden kirjastokäyttöön pohjautuvan korvausoikeuden luomiselle äänikirjojen lukijoille. Äänikirjan lukijat saavat aikaa ja työmäärää vastaavan palkkion muiden teosten lukemiseen käyttämästään ajasta, toisin kuin näiden teosten kirjoittajat. Näyttelijöiden keskimääräinen palkkio äänikirjan lukemisesta on 90–120 euroa/tunnilta. Äänikirjan lukijan palkkio muodostuu yhden kirjan osalta noin 10–20 tunnista kirjan pituudesta riippuen. Suomen Kirjailijaliiton tulotutkimuksen mukaan kaunokirjailijan vuotuinen mediaaniansio kirjailijan työstä on 1 713 euroa. Suomen tietokirjailijat ry:n vuonna 2023 toteutetun tulotutkimuksen mukaan mediaaniansio tietokirjallisuuden kirjoittamisesta on 606 euroa. Kirjailija käyttää kirjan kirjoittamiseen keskimäärin yhdestä kolmeen vuotta.

Uutta korvausta kuvataan hallituksen esityksessä kulttuurituen luonteiseksi. Kulttuuritukeen sisältyy usein ajatus uusien sisältöjen luomisesta ja siihen käytetyn luovan työn tukemisesta. Äänikirjan lukijan työpanos ei tuota uutta sisältöä eikä teosten lukeminen edistä uuden kirjallisuuden syntymistä.

*Esityksen suhde talousarvioon*

Hallituksen esityksessä ei ole tehty talousvaikutusten arviointia eikä siinä ole otettu kantaa siihen, että valtion talousarvioesityksen mukaisesti määrärahaa ei ole myönnetty lähioikeudella suojattujen esitysten oikeudenhaltijoille. Valtion talousarvioesityksessä miljoonan euron "määrärahasta maksetaan tekijänoikeudella suojattujen teosten tekijöille ja muille oikeudenhaltijoille hyvitystä teoksen kappaleiden valmistamisesta yksityiseen käyttöön sekä tekijänoikeuslakiin perustuvia korvauksia kirjastoissa tapahtuvasta teosten lainaamisesta ja e-lainaamisesta sekä julkisen rahoituksen piirissä olevissa kulttuuriperintölaitoksissa tapahtuvasta suojatun aineiston käytöstä tekijänoikeuksien haltijoita edustavien järjestöjen kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti." Tämä ei siis koske lähioikeudella suojattujen suullisten esitysten esittäjiä eikä korvausoikeuden piiriin ole määrärahaa myönnettäessä tarkoitettu ottaa uutta, tämän määritelmän piiriin kuulumatonta edunsaajaryhmää.

Sanasto muistuttaa, että eduskunta on myöntänyt miljoonan euron määrärahan nimenomaan e-kirjojen ja e-äänikirjojen kirjastokäytön korvaamiseen tekijöille. Mikäli lisäksi halutaan antaa muilla perustein äänikirjan lukijoille oikeus korvaukseen, tähän tulee osoittaa lisäbudjetti.

*Korvausoikeuden toteuttamista koskevat käytännön esteet*

Äänikirjojen lukijoiden mahdollisen korvausoikeuden käytännön toteutukseen liittyy useita avoimia kysymyksiä. Äänikirjan lukijana voi toimia näyttelijä, kirjailija, kääntäjä tai kuka tahansa muu henkilö, joka ei kuulu lainauskorvausta jakavien yhteisöjen piiriin. Jos äänikirjan lukijoille korvausoikeus säädettäisiin, kaikilla lukijoilla tulisi olla yhdenvertainen oikeus hakea ja saada laissa säädettyä korvausta.

Saman teoksen voi lukea ääneen moni eri lukija, jolloin samasta teoksesta muodostuu useita korvauksen piiriin kuuluvia versioita. Tällöin mahdollisen korvauksen piiriin kuuluvien lukijoiden määrä moninkertaistuu. Lisäksi kuuntelija voi vaihtaa lukijan ääntä kesken teoksen, jolloin on mahdotonta tietää, kenen lukijan äänellä teos on kuunneltu. Ruotsalainen äänikirjapalvelu Storytel on kesällä 2023 ilmoittanut ottavansa käyttöön Voice Switcher -ominaisuuden, jonka avulla asiakkaat voivat vaihdella kirjan lukijaääniä. Ääni voi olla todellinen ihmislukija tai ihmislukijan äänestä ääninäytteiden pohjalta tuotettu ääni. Jos äänikirjojen lukijoille säädetään nyt oikeus korvaukseen kirjastojen e-käytöstä, joudutaan jatkossa selvittämään myös sitä, miten kunkin äänikirjan lukijaääni todellisuudessa on tuotettu ja sitä, millä tavalla osoitetaan henkilö, jonka ääntä on lukiessa minkäkin verran kuunneltu. Tämä aiheuttaa kohtuutonta hallinnollista taakkaa korvauksia hallinnoiville järjestöille ja voi osoittautua käytännössä mahdottomaksi.

**Korvausoikeuden puuttuvien perusteluiden, äänikirjan lukijoiden eritasoisen työpanoksen ja tästä johtuvan erilaisen juridisen aseman sekä ansaintamallin vuoksi Sanasto esittää äänikirjalukijoiden oikeutta korvaukseen poistettavaksi esityksestä.**

Helsingissä 16. päivänä lokakuuta 2023

Niina Vettensola
Toiminnanjohtaja